

40 LET GLASBENE ŠOLE FRANC ŠTURM

Ko bom velik, bom glasbenik

Take napovedi malih nadebudnežev niso redke, manj pogosto pa se ta otroška sanjarjenja tudi uresničujejo. Glasbenik ne postaneš kar tako – na ena, dve, tri. Poleg nadarjenosti je na pot do dobrega, vrhunskega glasbenika treba v culico povezati še veliko zalogo vztrajnosti, marljivosti, sleherni korak je treba prigrati. Seveda pa ne gre brez dobrih in potrpežljivih spremljevalcev – glasbenih pedagogov.

Na vse to večina ljudi, ki glasbo spremljajo le od zunaj, kot poslušalci, niti ne pomisli. Glasba jim je le užitek in sprostitelj ne pa plod trdega dela, nešteti ur vadbe, piljenja posameznih glasbenih fraz do potankosti... Začetni pa je treba zgodaj, nemalokrat celo prej kot je treba v šolo. Sicer pa je tudi glasbena šola čisto »taprava« šola, čeprav ni obvezna. Toda kdor se trdno odloči, da mu bo glasba krojila življenje, verjemite, jo jemlje še kako resno.

Zakaj vam pripovedujemo vse to? Ker bi vam radi približali dejavnost ene izmed glasbenih šol, največje v Jugoslaviji, ki ima svoj sedež v naši občini in letos slavi svoj štirideseti rojstni dan. Od tistega začetka glasbene šole Franc Šturma leta 1948 v prostorih Vodnikove domačije pa do danes se je v njej glasbeno oblikovalo na tisoče učencev. Iz desetletja v desetletje je število raslo: v prvem desetletju 1000 učencev, v drugem 1300, v tretjem 1500, danes pa se šola ponaša s 1716 učenci na klavirskem, godalnem, kitarskem, harmonikarskem in solopovskem oddelku, na oddelku za pihala, trobila in tolkala, na oddelku za ritmiko in balet, za nauk o glasbi, z malo glasbeno šolo, pripravnico, harmonijo in

razrede na pedagoški in glasbeni akademiji.

Na šoli delujejo dva godala in kitarski anasmabel, otroški pevski zbor in več manjših komornih zasedb. Delo in dogajanje pa se seveda najbolje odraža z nastopi; učenci nastopajo na raznih prireditvah v okviru šole, predstavljajo se na radijskih in televizijskih snemanjih, udeležujejo pa se tudi številnih republiških, zveznih in mednarodnih tekmovanj, kjer vedno dosegajo zavidljive uspehe. Šola prireja tudi gostovanja učencev drugih glasbenih šol, ki jim vabilo za nastop pomeni posebno priznanje, saj glasbena šola Franc Šturma uživa izjemen ugled doma in celo v tujini. Verjetno ne veste, da so nastopi učencev prav vsako sredo. Pohvalno, mar ne. Manj pohvalno pa je, da v vseh letih obstoja in ob vseh dokazih več kot uspešnega dela, šola še vedno ni prišla do ustrezne dvorane za nastope. Tista pod župniščem šišenske cerkve na černetovi ulici je vse prej kot primerna in premore borih 80 sedežev. Učenci se morajo za nastop pripravljati kar pred občinstvom, ker dvorana nima nobenega ločenega prostora, to pa,

Franc Šturm, po katerem se šola imenuje, se je rodil leta 1912 v Št. Petru na Krasu. Študiral je glasbo, med drugim tudi v Pragi. Njegovo glasbeno ustvarjanje do danes še ni dovolj raziskano in poznano. Med vojno se je vključil v delo Osvobodilne fronte, marca 1942 pa je postal tudi član Komunistične partije. Leta 1943 je odšel v partizane in 11. novembra istega leta padel v Iškem Vindgarju pri reševanju ranjenecv.

glasbeno zgodovino. Glasbeni pouk poteka tudi na drugih območjih Ljubljane, v podružnicah za Bežigradom, na Ježici, v Črnučah, Zgornji Šiški, Savskem naselju, v Šentvidu, Smledniku in Medvodah, sedež pa je na Celovški cesti 98. Z mrežo podružnic glasbena šola Franc Šturma pokriva neposredno okolico svojih gojencev, tako da jim je pot od bivališča čim krajša.

Za delo z bodočimi glasbeniki skrbi 68 redno zaposlenih glasbenih pedagogov in več kot 30 zunanjih sodelavcev. Poleg rednega pedagoškega dela se mnogi med njimi udeležujejo tudi na glasbeno inovativnem področju, nastopajo kot reproduktivni umetniki, nekateri pa so že dolga leta mentorji in vodijo hospitacijske

verjemite, ni prijetno, še posebej, če si mlad in brez bogatih izkušenj. Ravnatelj šole Anton Kozole vidi najbolj uresničljivo in ustrezno rešitev v tem, da bi k stavbi na Celovški cesti prizidali skromno, toda v vseh pogledih primernejšo dvorano, v kateri bodo nastopi prijetnejši tako za nastopajoče kot za poslušalce. Držimo pesti, da bo šola dobila vso podporo in potrebna soglasja, pa seveda, da bo tudi denar dovolj. Glasbena šola Franc Šturma si to nenazadnje zasluži; vsa leta svojega izjemnega delovanja je opravila pomembno poslanstvo. Mnogi njeni učenci so danes poklicni glasbeniki in med njimi ne manjka zvenečih imen na vseh področjih glasbenega ustvarjanja in proustrvarjanja. **Damjana Kenda**

Ste že slišali za ritmično skupino TRIČ-TRAČ?

Tisti, ki ste si pred dvema letoma na malih zaslonih ogledali enourno glasbeno predstavitev literarnega dela Kajetana Koviča Maček Muri, se vam je gotovo vtisnila v spomin. Kako tudi ne bi, saj se jo, ob tako prikupnih mladih obrazih, razigranosti ob plesu in pesmi, ne da prezreti. In kdo so ta brhka dekletca in fantiči? To je skupina 22-tilah otrok od prvega do osmega razreda iz osnovne šole Veljko Vlahović. Vadijo in nastopajo pod večšo taktirko zelo prizadevne in zagnane pedagoginje Mare Štular, ki se je tovrstne vzgoje mladih lotila pred osmimi leti. Ob vseh drugih zadolžitvah, ki jih ima na delovnem mestu, učiteljice tretjih razredov in glasbene pedagoginje, ter v družinskem krogu, matere dveh srednješolk, so to prav gotovo častitljiva leta. Še zlasti, če vemo kako je treba garati v ljubiteljski dejavnosti, da dosežeš kakovostno raven. In oni so jo dosegli, to potrjujejo številni pozivi za nastope izven šole, v mestu, republiki in izven naših mest. Seveda pa takšnih rezultatov niso dosegli čez noč, žrtvovati so morali marsikatero prostovoljno uro, tudi ob sobotah in nedeljah, preliti veliko znoj, kajti, če želimo vzgojiti mladino za boljši jutri, je v pogovoru dejala Mara Štular, jim je treba veliko nuditi tudi v okviru interesnih dejavnosti. Širijo si obzorja s potovanji na katerih spoznavajo dežele, narode in narodnosti, s prireja-

njem knjižnih del za predstave pa se spoznavajo z literaturo. Rekli bi, hvale vreden trud, a kaj ko se samo od duhovne hrane tudi v ljubiteljski dejavnosti ne da živeti. Če želimo, da bodo takšne kakovostne skupine še delovale jih bo treba tudi z denarnim podpreti. Ob tem pa seveda ne gre prezreti vse tiste, ki jim radi pomagajo, tako pri šivanju kostumov, ki jih v raznovrstnih predstavah nujno potrebujejo. Omeniti velja prizadevne starše, prijatelje in škofjelosko tekstilno, brez udeležbe glasbene skupine 12. nastopje pa si kakšne večje predstave ne morejo več zamisliti. Ti prijazni fantje so postali že kar sestavni del skupine.

Načrtov imajo veliko. V kratkem bodo nastopili na knjižnem sejmu, dobro sodelujejo s šentvitsko kasarno, znova bi radi nastopili v Cankarjevem domu, vabijo jih na Koroško, nadvse pa bi radi uprizorili še en musical. A o tem raje molčijo, zavedajo se namreč, da so vse te želje težko uresničljive brez denarja. Resnici na ljubo je pač treba reči, da se tudi v ljubiteljski dejavnosti samo od entuziazma in dobre volje peščice zagnanih ne da živeti. In če želimo takšne skupine ohraniti, jim bo treba zagotoviti vsaj tisti minimum. Saj niso zahtevni. Pedagogi si pač prizadevajo, da bi otrokom ostala mladost v lepem spominu.

V. V.

Poletje pod šotori

V Šiški deluje šest taborniških odredov, ki vključujejo članstvo praktično iz vseh krajevnih skupnosti naše občine. Taborniške pester aktivnosti privlačijo otroke in mladino. Taborniki ponujajo možnost sodelovanja na njihovih akcijah vsem, ki jih veseli življenje v naravi, sodobno bivanje v naravi, razvoj tehnike in znanosti, pa tudi družbeno dogajanje in vse kar sodi zraven.

Zato taborniki smatrajo letna taborjenja kot višek celoletne aktivnosti, katere učinek – kvaliteta dela, naj bi se manifestirali na štirinajstidnevem skupnem bivanju članstva. Tedaj namreč lahko vsak praktično zaključi obseg znanja, ki si ga je nabiral med letom, novinci pa se seznanijo vsaj z osnovnimi prvinami taborniškega dela. Zato vsako leto taborniške enote sprejmejo več novincev na letna taborjenja. Tam je najboljše mesto in priložnost globlje spoznati taborniške šege in navade in običaje posamezne enote.

Tudi letos taborniki vabijo na svoja letovanja v Ribnem pri Bledu, v Bohinju, na Roglo, predvsem pa na šišenski taborniški center ob morju – v Rovinj. Ker ima vsak organizator svoje navade in svoje dodatne zahteve, tudi tehnični vodje posameznih taborov sami dajejo podrobnjša navodila o posameznih tabornih izmenah.

Interesenti, ki bi želeli taboriti v Bohinju, naj se pozanimajo za podrobnosti pri tabornikih oddela Dobre volje na Kebetovi 1. Tam se vodstvo enote sestaja ob ponedeljkih zvečer. Podobno velja za ljubitelje taborjenja v Rib-

nem pri Bledu, kjer imajo naši taborniki lasten prostor. Letos vodijo izmene v Ribnem taborniki oddela Beli bober, ki se ob ponedeljkih zvečer sestajajo v domu družbenih organizacij v Šentvidu na Prušnikovi 98 v kletnih prostorih. Interesenti za šotorjenje ob morju v Rovinju ali na Rogli pa bodo dobili podrobnejše informacije ob ponedeljkih pri vodstvu oddela Rožnik na Pržanjski 10b. V vseh izmenah so zmogljivosti omejene. Ker pa taborniki ljubiteljsko organizirajo svoje akcije, so njihova letovanja, zimovanja, potovanja in podobne akcije, običajno najcenejše. Taborniki tudi zagotavljajo kvaliteten program, osvojitve določenega obsega znanja, ki ga mora vsak osvojiti na taboru, bogato športno, družabno in siceršnje življenje.

ST

ŠIŠKARJI POZOR!

Nekdaj izredno priljubljeno naravno kopališče na Sori v Goricanah bo letošnje poletno sezono znova ob čudoviti naravi in čisti Sori, hrani in pijaci, s katero vas bodo postregli, lepih prostorih za piknik in rekreativno dejavnost, bodo vsako nedeljo za ples in razvedrilo skrbele znane in priznane slovenske skupine. 5. junija bodo nastopile glasbene skupine 12. nasprotje, za njimi pa se bodo zvrstili še: Gu-Gu, Agropop, Boutique, Pop design pa še kdo.

VIDIMO SE TOREJ V NEDELJO, 5. JUNIJA!

ZDRAVSTVENI KOTIK

Vrtec in otrokovo zdravje

O prilagoditvenih težavah ob vstopu otroka v vrtec je v prejšnji številki Tribune pisala psihologinja – tokrat pa bi razmišljali o tem, kako vpliva bivanje v kolektivu na otrokovo zdravje.

Pred vstopom v vrtec mora otrok opraviti zdravniški pregled v svojem dispanzerju s katerim se ugotovi ali je otrok sposoben za bivanje v kolektivu. Če zdravstveno stanje otroka tega ne dopušča, se staršem svetuje drugačna oblika varstva. Na morebitne posebnosti otrokovega razvoja in zdravstveno stanje zdravnik opozori vzgojiteljico. Za zdravstveno varstvo otrok v vrtcu skrbi pristojni otroški dispanzer.

Vstop otroka v vrtec predstavlja za njega odhod iz varnega zavetja doma za večji del dneva v kolektiv, kjer so pogoji bivanja zanj drugačni. Za našega malčka je to pomemben mejnik v življenju, kot kasneje pričetek šolanja ali zaposlitev. Doma je bila vsa skrb posvečena le njemu, zato je za otroka to predvsem čustven problem, ki vpliva tudi na njegovo telesno počutje in odpornost. V kolektivu preživi na otroka številne nevarnosti, ki se z določenimi ukrepi lahko zmanjšajo, ne morejo pa se povsem preprečiti.

V vrtcu se odvija življenje večje skupine otrok v enem prostoru. Zaradi tesnega kontakta med otroki je možnost širjenja kapljicnih infekcij veliko večja. Z dihanjem, kihanjem in kašljanjem se širijo predvsem vnetja dihal (nahod, vnetje žrela, bronhitis, pljučnica ipd.). V toplejših mesecih, ko so otroci veliko na prostem in se prostori lažje zračijo je ta problem manjši.

Na isti način, a še veliko hitreje širijo otroške nalezljive bolezni (rdečke, norice, škrlatinka ipd.).

Črevesne infekcije se širijo med otroci predvsem z direktnim kontaktom in preko predmetov. Okužba se iz družine preko obolelega otroka lahko hitro razširi na večji del skupine, zato morajo biti starši na to pozorni.

Med igro se z direktnim kontaktom zlahka širijo tudi okužbe kože, prenaša se ušivost in podobne nadloge.

Poseben problem so poškodbe otrok, ki se pogosto lahko predvidijo in preprečijo. Veliko poškodb nastane tudi v domačem okolju, saj so otroci lahko še tako skrbno varovani, pa se nesreči ne moremo vedno izogniti.

Osebnost otroka, njegov značaj, razne navade, razvade in vedenjski vzorci posameznika zelo vplivajo na način kako otrok reagira na novo okolje. Od tega je odvisno njegovo počutje, prilagoditev in zdravje. Pomembno je kako otrok sprejme vzgojiteljico. Kadar naš malček svojih težav vzgojiteljici ne zaupa, ji preostane le pozorno opazovanje vsakršnih sprememb pri otroku.

Da bi se zdravstveni problemi otroka vključenega v vrtec lažje reševali, je zelo pomembno tesno sodelovanje staršev, vzgojiteljev in otrokovega zdravnika. Starši lahko s svojim ravnanjem prispevajo, da bo njihov otrok, s tem pa tudi cela skupina, manj oboleval. Skrbeti morajo, da bo otrok pravočasno cepljen. Na ta način se lahko povsem zatrejo številne težke, nekdanje smrtno bolezni. Pred odhodom v vrtec morajo vsakodnevno oceniti otrokovo počutje, po potrebi izmeriti telesno temperaturo in pogledati ali kaže kakšne bolezenske znake. Na svoja opažanja opozorijo vzgojiteljico ali pa se posvetujejo z otrokovim zdravnikom.

Za pogostejše obolenje otrok po vstopu v vrtec starši največkrat obtožujejo vzgojiteljico. Moramo se zavedati, da bi bilo primernejše, če bi se v kolektivno varstvo otroci vključili šele po tretjem letu, saj so takrat njihovi obrambni mehanizmi že bolj razviti. Mlajši otroci so bolj občutljivi, se težje ločijo od staršev in prilagodijo na življenje v kolektivu. V skupini je težje preprečevanje širjenja nekaterih bolezni, kljub najskrbnejšemu nadzoru, saj vsak otrok prihaja iz svojega okolja od koder prinaša morebitne povzročitelje infektov.

Le skupna prizadevanja staršev, vzgojiteljev, zdravstvenih delavcev in širše družbe lahko ta problem zmanjšajo.

Ob 40-letnici Železniške srednje šole

V okviru praznovanja 40. letnice železniške srednje šole v Ljubljani, so na šoli pred dobrim mesecem ustanovili kulturno-umetniško društvo.

K temu jih je spodbudilo razširjeno delovanje kulturnih fakultativnih dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo učenci v prostem času. V šoli in dijaškem domu deluje kar 13 takih skupin, v katerih sodeluje 272 učencev. Ob tej priložnosti, kot se spodobi za kulturno-umetniško društvo, so

pripravili pester in bogat kulturni program.

Izvajali so ga pevski šolski zbor, šolski orkester, recitatorji, pihalni orkester iz Zidanega mosta, železniški pevski zbor Tine Rožanc ter plesna skupina iz šole.

Vsem, ki so kakorkoli pomagali pri ustanovitvi tega društva, se iskreno zahvaljujemo, mladim in zagnanim fantom in dekletom pa želimo veliko uspehov ob nastopih.

Mladi raziskovalci na Osovniku

Na pobudo skupine Mlado klasje, ki se je v letih 1983-87 udeležila petih raziskovalnih taborov po Sloveniji, je tovrstna dejavnost začela tudi v naši občini. Konec aprila je osem mladih iz OŠ Alojza Kebea Šentvid preživelo konec tedna na Osovniku, hribu nad Soro, ki združuje zaselka Govejek in Osolnik.

Raziskovalci so s pomočjo mentorjev iz etnološkega oddelka filozofske fakultete v Ljubljani, skupine Mlado klasje iz Stanežič, ter občinske konference ZSMS Ljubljana – Šiška (ki je akcijo finančno podprla), zbirali podatke o zgodovini in narodopisu Osovnikarja. Delo bodo nadaljevali še maja in junija, pozneje pa svoje raziskovalne dosežke tudi predstavili na razstavi, video-filmu in publikaciji o življenju na Osovniku.

Andrej Mrak

Taborni ogenj za Dan mladosti

Ena izmed najstarejših enot tabornikov v Šiški je tudi odred ZLATOROG, ki kot edina taka organizacija v Ljubljani deluje v organizaciji združenega dela – v Litostroju. Člani so iz raznih krajev SR Slovenije, pa tudi izven naše republike, delujejo pa v internatu Izbrazovalnega centra Litostroj.

Za dan mladosti vabijo na zanimiv taborni ogenj pri domu ICL Litostroj. Tedaj se bodo tudi poslovili do novega šolskega leta, saj večina članov odpotuje na domove izven Ljubljane.

Zlatorogi so se lotili tudi zahtevnejših akcij, med drugim so sami pripravili dvodnevni pohod na Čebine, sodelujejo na občinskih in drugih akcijah, prav tako pa se pripravljajo skupno z ostalimi taborniki v občini na 10. ZLET ZVEZE TABORNIKOV SLOVENIJE, ki bo julija 1989 v Medvodah.

Že prve dni julija letos pa se bodo udeležili za njih najpomembnejše akcije: pobratili se bodo s taborniki oddela Vlado Brkić – Španac iz Slavenskega Broda. Ob tej priložnosti bo 16 naših tabornikov tudi dva tedna taborilo s tem odredom ob jezeru Borik, kjer se bodo s tovariši iz tega oddela še bolj spoznali. Razvijanje in poglobljanje bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi so taborniki zapisali na prvo mesto v svojih zakonih, pravilih in statutu. Zato so take oblike dela, ki tesneje stike med mladimi pospešujejo, toliko več vredne.

Sicer pa se vidimo na njihovem tabornem ognju 25. maja letos za litostrojskim domom.